A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2016. november 17.*

„Előzetes döntéshozatal — Az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálata — 85/337/EGK irányelv — 2011/92/EU irányelv — Hatály — Az »egyedi nemzeti jogalkotási aktus« fogalma — A környezeti hatásvizsgálat hiánya — Végleges engedély — A környezeti hatásvizsgálat elmulasztásának utólagos jogszabályi rendezése — Az együttműködés elve — EUSZ 4. cikk”

A C-348/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2015. július 10-én érkezett, 2015. június 25-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Stadt Wiener Neustadt**

és

a **Niederösterreichische Landesregierung**

között

az .**A.S.A. Abfall Service AG**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, E. Regan, J.-C. Bonichot (előadó), A. Arabadjiev és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Stadt Wiener Neustadt képviseletében E. Allinger Rechtsanwalt,

– az .A.S.A. Abfall Service képviseletében H. Kraemmer Rechtsanwalt,

* * Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviseletében L. Pignataro-Nolin és C. Hermes, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. szeptember 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1997. március 3-i 97/11/EK tanácsi irányelvvel (HL 1997. L 73., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 151. o.) módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (HL 1985. L 175., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.) (a továbbiakban: 85/337 irányelv) 1. cikke (5) bekezdésének, az egyes köz és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 26., 1. o.) 1. cikke (4) bekezdésének, valamint a jogbiztonság elvének és a bizalomvédelem elvének értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a Stadt Wiener Neustadt (Bécsújhely városa, Ausztria) és a Niederösterreichische Landesregierung (alsó-ausztriai tartományi kormány) között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya egy kisegítőtüzelőanyag-előállító létesítménynek az .A.S.A. Abfall Service által történő üzemeletetésére engedélyt adó határozat jogszerűsége.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 85/337 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése, amelynek szövegét a 2011/92 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése átveszi, a következőket írja elő:

„Ez az irányelv azoknak a köz- és magánprojekteknek a környezeti hatásvizsgálatára vonatkozik, amelyek várhatóan jelentős hatást gyakorolnak a környezetre.”

4 A 85/337 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése, amelynek szövegét a 2011/92 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének c) pontja átveszi, a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[…]

»engedély«:

a hatáskörrel rendelkező hatóság vagy hatóságok olyan döntése, amely feljogosítja a projektgazdát a projekt elvégzésére;

[…]”

5 A 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdését, amelynek szövegét a 2011/92 irányelv 1. cikkének (4) bekezdése lényegében átveszi, a következőket mondja ki:

„Mivel ez az irányelv a jogalkotási folyamaton keresztül valósítja meg célját – ideértve az információnyújtást is –, jelen irányelv nem vonatkozik azokra a projektekre, amelyek részleteit különleges nemzeti jogszabály határozza meg [helyesen: egyedi nemzeti jogalkotási aktus fogadja el].”

6 A 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében foglaltak értelmében:

„A tagállamok meghoznak minden olyan intézkedést, amely ahhoz szükséges, hogy az engedély megadása előtt többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva, a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek engedélyezése kötelező legyen, és esetükben hatásvizsgálatot végezzenek. Ezeket a projekteket a 4. cikk határozza meg.”

Az osztrák jog

7 Az Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz (UVP-G2000) (a környezeti hatásvizsgálatról szóló törvény (2000. évi UVP-G), BGBl. 697/1993) alapügyben szereplő tényállásra alkalmazandó változata (a továbbiakban: 2000. évi UVP-G) 3. §-ának (6) bekezdése szerint:

„A környezeti hatásvizsgálat vagy az egyedi vizsgálat befejezése előtt az (1), (2) vagy (4) bekezdés szerinti vizsgálat kötelezettsége alá tartozó projektekre nem adhatók engedélyek, és a környezeti hatásvizsgálat befejezése előtt a közigazgatási rendelkezések alapján közölt értesítések nem rendelkeznek joghatással. Az e rendelkezés megsértésével kiadott engedélyeket a 39. § (3) bekezdése alapján hatáskörrel rendelkező hatóság három éven belül érvénytelenné nyilváníthatja.”

8 A 2000. évi UVP-G 46. §-a (20) bekezdésének 4. pontja a következőképpen rendelkezik:

„A BGBl. I, 87/2009. sz. szerinti szövetségi törvénnyel átdolgozott vagy beiktatott rendelkezések hatálybalépése, valamint az új jogi szabályozásra való áttérés tekintetében a következők alkalmazandók:

[…]

4. Azok a projektek, amelyek engedélye a BGBl. I, 87/2009. sz. szerinti szövetségi törvény hatálybalépésekor már nem nyilvánítható érvénytelenné a 3. § (6) bekezdése alapján, e szövetségi törvény szerint engedélyezettnek minősülnek.”

9 A előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a 2000. évi UVP-G 46. §-a (20) bekezdése 4. pontjának a jelen ítélet 8. pontjában hivatkozott változata a 2000. évi Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetzet módosító Bundesgesetz (UVP-G-Novelle 2009) [a környezeti hatásvizsgálatról szóló törvény módosításáról szóló szövetségi törvény (2009. évi UVP-G novella) BGBl. I, 87/2009], 2009. augusztus 19-én lépett hatályba.

Az alapeljárás tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

10 Az .A.S.A. Abfall Service Bécsújhely városában kisegítőtüzelőanyag-előállító létesítményt üzemeltet, amelyben lényegében műanyaghulladékot aprítanak össze több lépésben, amíg iparilag felhasználható, elsősorban a cementiparnak szánt kisegítő tüzelőanyaghoz nem jutnak. Ebben a létesítményben tehát nem veszélyes hulladék fizikai kezelését végzik.

11 A város polgármestere 1986-ban és 1993-ban évi 9990 tonnányi kezelési kapacitásra kiterjedő működési engedélyt adott ki.

12 2002. december 10-én Alsó-Ausztria tartományfőnöke hulladékgazdálkodási jogi engedélyt adott a létesítmény kezelési kapacitásának legfeljebb évi 34 000 tonnára történő bővítésére. E kapacitásbővítést a létező szalag kibővítése és egy további feldolgozószalag létesítése útján kellett megvalósítani.

13 Ezt az engedélyt a kibővítési projekt 2000. évi UVP-G szerinti környezeti hatásvizsgálatának elvégzése nélkül adták ki.

14 2014. április 30-i levelével az Umweltanwalt (környezetvédelmi ombudsman) annak meghatározását kérte az alsó-ausztriai tartományi kormánytól, hogy erre a létesítményre a 2000. évi UVP-G értelmében nem vonatkozik-e a környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége.

15 2014. június 27-i határozatával e tartományi kormány erre a kérdésre nemleges választ adott, és megállapította, hogy ez a létesítmény a 2000. évi UVP-G 46. §-a (20) bekezdésének 4. pontja értelmében engedélyezettnek minősül.

16 Bécsújhely városa a Bundesverwaltungsgerichthez (szövetségi közigazgatási bíróság, Ausztria) e határozat megsemmisítése iránti kérelmet nyújtott be.

17 2014. szeptember 12-i ítéletével e bíróság a keresetet mint megalapozatlant elutasította.

18 A Bundesverwaltungsgericht ugyanis megállapította, hogy nem kell megvizsgálni azt, hogy a 2002. december 10-i határozattal engedélyezett kapacitásbővítésre vonatkozóan a 2000. évi UVP-G alapján előzetes környezeti hatásvizsgálatot kellett volna-e végezni, mivel a 2000. évi UVP-G 46. §-a (20) bekezdésének 4. pontja alapján úgy tekinthető, hogy ezt az engedélyt az alapügyben szóban forgó létesítménynek jogszerűnek minősülő módon adták ki. Ezenkívül ez a rendelkezés nem ellentétes az uniós joggal.

19 Bécsújhely városa ezen ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) elé. Azt állítja, hogy a 2000. évi UVP-G 46. §-a (20) bekezdésének 4. pontja ellentétes az uniós joggal. Különösen úgy véli, hogy az alapügyben nem állnak fenn azok a feltételek, amelyek alapján a nemzeti jogszabályok valamely projektet kizárhatnak a 85/337 irányelv vagy a 2011/92 irányelv hatálya alól.

20 Ilyen körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„Ellentétes-e az uniós joggal, különösen a [2011/92] irányelvvel, és különösen annak 1. cikke (4) bekezdésével, illetve a [85/337 irányelvvel], és különösen annak 1. cikke (5) bekezdésével az olyan nemzeti rendelkezés, amely szerint a környezeti hatásvizsgálatról szóló nemzeti törvény értelmében engedélyezettnek minősülnek azok a projektek, amelyek környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége alá tartoztak, de nem rendelkeztek a 2000. évi UVP-G szerinti engedéllyel, hanem csak egyes ágazati törvények (például a hulladékgazdálkodásról szóló törvény [Abfallwirtschaftsgesetz]) szerinti olyan engedélyekkel, amelyek 2009. augusztus 19-én […] a nemzeti jogban (a 2000. évi UVP-G 3. §-ának (6) bekezdésében) előírt hároméves határidő lejárta miatt már nem voltak érvénytelenné nyilváníthatók, vagy az ilyen szabályozás megfelel a jogbiztonság és a bizalomvédelem uniós jogban rögzített elveinek?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

21 Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy az alapügyben szóban forgó létesítmény kezelési kapacitásának bővítésére irányuló projekt, tekintettel arra az időpontra, vagyis 2002. december 10-ére, amikor a hulladékgazdálkodási jogszabályok alapján az engedélyt kiadták, az uniós jog hatálya alá tartozhat, éppen ezért környezeti hatásvizsgálat tárgyát képezheti. Ez azonban nem igaz az 1986-ban és 1993-ban, vagyis az Osztrák Köztársaság Unióhoz való csatlakozását megelőzően kiadott működési engedélyekre.

22 Azt is meg kell jegyezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy egy ilyen projektre vonatkozik-e a környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége a 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében, és adott esetben, hogy – amint a működtető állítja – a hulladékgazdálkodási jogszabály alapján 2002. december 10-én kiadott ágazati engedély lehetővé tette-e a gyakorlatban az ezen irányelvben előírt környezetvédelmi követelmények betartását.

23 Végül hangsúlyozni kell, hogy tekintettel az alapügyben szóban forgó határozat meghozatalának időpontjára, a 2011/92 irányelvre nem kell hivatkozni.

24 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében – elsősorban – arra keresi a választ, hogy a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az az irányelv hatálya alól kizárja az olyan jogszabályi rendelkezést, mint a 2000. évi UVP-G 46. §-a (20) bekezdésének 4. pontja, amelynek értelmében a környezeti hatásvizsgálat kötelezettségének megsértésével hozott határozat tárgyát képező azon projektet, amely esetében az érvénytelenné nyilvánítás iránti kereset megindítására nyitva álló határidő lejárt, jogszerűen engedélyezettnek kell tekinteni.

25 Általánosabban a kérdést előterjesztő bíróság másodsorban arra is választ vár, hogy az ilyen jogszabályi rendelkezés az uniós jogban indokolható-e a jogbiztonság elvére és a bizalomvédelem elvére hivatkozva.

26 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés első szempontját illetően a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdése két feltétel fennállása esetén zárja ki a projektet ezen irányelv hatálya alól. Egyrészt a projekt részleteit egyedi jogalkotási aktusban kell elfogadni. Másrészt ezen irányelv céljait, beleértve az információnyújtást, jogalkotási folyamaton keresztül kell megvalósítani (1999. szeptember 16-i WWF és társai ítélet, C-435/97, EU:C:1999:418, 57. pont, 2011. október 18-i Boxus és társai ítélet, C-128/09–C-131/09, C-134/09 és C-135/09, EU:C:2011:667, 37. pont).

27 Az első feltétel azt jelenti, hogy a jogalkotási aktus ugyanazon jellemzőkkel bír, mint a 85/337 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett engedély. Többek között fel kell jogosítania a projektgazdát a projekt elvégzésére, és az engedélyhez hasonlóan – jogalkotói mérlegelést követően – magában kell foglalnia a projektnek a környezeti hatásvizsgálat szempontjából jelentőséggel bíró valamennyi elemét (lásd ebben az értelemben: 1999. szeptember 16-i WWF és társai ítélet, C-435/97, EU:C:1999:418, 58. és 59. pont; 2011. október 18-i Boxus és társai ítélet, C-128/09–C-131/09, C-134/09 és C-135/09, EU:C:2011:667, 38. és 39. pont). A jogalkotási aktusnak így tanúsítania kell, hogy a 85/337 irányelv célkitűzéseit az érintett projektet illetően elérték (lásd ebben az értelemben: 2011. október 18-i Boxus és társai ítélet, C-128/09–C-131/09, C-134/09 és C-135/09, EU:C:2011:667, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 Ez nincs így, ha az aktus nem tartalmazza a projekt környezeti hatásvizsgálatához szükséges elemeket (lásd ebben az értelemben: 1999. szeptember 16-i WWF és társai ítélet, C-435/97, EU:C:1999:418, 62. pont; 2011. október 18-i Boxus és társai ítélet, C-128/09–C-131/09, C-134/09 és C-135/09, EU:C:2011:667, 40. pont).

29 A második feltétel azt jelenti, hogy a 85/337 irányelv céljait jogalkotási folyamaton keresztül kell megvalósítani. Ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből ugyanis az következik, hogy az alapvető célja annak biztosítása, hogy az „engedély megadása előtt” többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek esetében környezeti hatásvizsgálatot végezzenek (lásd ebben az értelemben: 2011. október 18-i Boxus és társai ítélet, C-128/09–C-131/09, C-134/09 és C-135/09, EU:C:2011:667, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Következésképpen a jogalkotónak a projekt elfogadásának időpontjában elegendő információval kell rendelkeznie. E tekintetben a projektgazdának olyan információkat kell benyújtania, amelyek tartalmazzák legalább a projekt leírását a projekt helyére, kialakítására és méretére vonatkozó információkkal, a jelentős kedvezőtlen hatások elkerülésére, csökkentésére és – lehetőség szerint – ellensúlyozására tervezett intézkedések leírását, valamint a projekt várható fő környezeti hatásainak meghatározásához és vizsgálatához szükséges adatokat (lásd ebben az értelemben: 2011. október 18-i Boxus és társai ítélet, C-128/09–C-131/09, C-134/09 és C-135/09, EU:C:2011:667, 43. pont).

31 Bár a nemzeti bíróság feladata annak megállapítása, hogy e feltételek teljesültek-e, figyelembe véve mind az elfogadott jogalkotási aktus tartalmát, mind pedig az elfogadáshoz vezető jogalkotási eljárás egészét, de különösen az előkészítő aktusokat és a parlamenti vitákat (2011. október 18-i Boxus és társai ítélet, C-128/09-C131/09, C-134/09 és C-135/09, EU:C:2011:667, 47. pont), mégis úgy tűnik, hogy egy olyan jogszabályi rendelkezés, mint a 2000. évi UVP-G 46. §-a (20) bekezdésének 4. pontja, nem tesz eleget ezen követelményeknek.

32 A Bíróság elé terjesztett iratokból ugyanis kitűnik, hogy ez a rendelkezés a tárgyát képező projekt szempontjából nem bír ugyanolyan jellemzőkkel, mint a 85/337 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett engedély.

33 Az sem egyértelmű, hogy ezen irányelv célkitűzései a 2000. évi UVP-G 46. §-a (20) bekezdésének 4. pontján keresztül elérhetők-e, mivel a nemzeti jogalkotó e rendelkezés elfogadásakor nem rendelkezett információval a projekt várható környezeti hatásaira vonatkozóan, és mindenképpen mivel ezt a rendelkezést a már megvalósított projektekre kell alkalmazni.

34 Következésképpen úgy tűnik, hogy egy olyan jogszabályi rendelkezés, mint a 2000. évi UVP-G 46. §-a (20) bekezdésének 4. pontja, nem felel meg a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek, úgyhogy nem eredményezheti a tárgyát képező projektek ezen irányelv hatálya alól történő kizárását. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a nemzeti jog valamennyi jellemzőjére és a szóban forgó rendelkezésnek tulajdonítandó konkrét hatályra tekintettel erről meggyőződjön.

35 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés második szempontját illetően, amely az olyan jogszabályi rendelkezésnek, mint amelyről az alapügyben szó van, a jogbiztonság elvével és a bizalomvédelem elvével való uniós jogi igazolásának lehetőségére vonatkozik, a következő pontosításokat kell tenni.

36 Az uniós joggal nem ellentétes, hogy a nemzeti jogszabályok bizonyos esetekben lehetővé tegyék az uniós jog értelmében szabálytalan műveletek vagy aktusok szabályossá tételét. Ennek lehetősége azonban azon feltételhez kötött, hogy e rendezés ne biztosítson alkalmat arra, hogy az érdekeltek megkerüljék az uniós jogszabályokat, vagy kivonják magukat azok alkalmazása alól, tehát hogy az kivételes jellegű maradjon (2008. július 3-i Bizottság kontra Írország ítélet, C-215/06, EU:C:2008:380, 57. pont).

37 Ennélfogva a Bíróság megállapította, hogy az olyan jogszabály, amely a kivételes körülmény hiányában is kiállítható rendezési engedélynek ugyanolyan joghatást tulajdonít, mint a városfejlesztési engedélynek, nem tesz eleget a 85/337 irányelvben meghatározott követelményeknek. Ugyanis azon projekteket, amelyek tekintetében környezeti hatásvizsgálatot kell végezni, ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében az engedély megadása előtt, tehát szükségszerűen kivitelezésüket megelőzően, azonosítani kell, majd az engedélyezési eljárásnak, valamint az említett vizsgálatnak alá kell vetni (2008. július 3-i Bizottság kontra Írország ítélet, C-215/06, EU:C:2008:380, 61. pont).

38 Ugyanez igaz az olyan jogszabályi intézkedésre, mint a 2000. évi UVP-G 46. §-a (20) bekezdésének 4. pontja, amely a hatásvizsgálat utólagos elvégzésére való kötelezés nélkül és kivételes körülmények hiányában is megengedni látszik – amelynek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata –, hogy

egy projekt, amely tekintetében a 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében környezeti hatásvizsgálatot kellett volna végezni, úgy legyen tekinthető, mint amellyel kapcsolatban ezt a hatásvizsgálatot elvégezték.

39 Igaz ugyan, hogy az alapügyben szóban forgó rendelkezés csakis „azok[ra] a projektek[re vonatkozik], amelyek engedélye […] nem nyilvánítható érvénytelenné” amiatt, hogy lejárt a 2000. évi UVP-G 3. §-ának (6) bekezdésében meghatározott hároméves keresetindítási határidő.

40 Önmagában azonban ez a körülmény nem változtathat a fenti megállapításon. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kétségkívül az következik, hogy vonatkozó uniós szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata, hogy kijelölje a hatáskörrel rendelkező bíróságokat, és meghatározza a jogalanyok uniós jogból eredő jogai védelmének biztosítását szolgáló keresetek eljárási szabályait, azzal, hogy e szabályok egyfelől nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló nemzeti keresetekre vonatkoznak (egyenértékűség elve), másfelől pedig nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (tényleges érvényesülés elve).

41 A Bíróság azt is megállapította, hogy a jogbiztonság érdekében az olyan észszerű keresetindítási határidő megállapítása, amely egyaránt védi a jogalanyt és az érintett közigazgatást, az uniós joggal összeegyeztethető. Álláspontja szerint különösen az ilyen határidők nem olyan jellegűek, hogy gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé tennék az Unió jogrendje által biztosított jogok gyakorlását (lásd ebben az értelemben: 2010. április 15-i Barth-ítélet, C-542/08, EU:C:2010:193, 28. pont; 2014. január 16-i Pohl-ítélet, C-429/12, EU:C:2014:12, 29. pont).

42 Következésképpen az uniós joggal, amely nem szabályozza a 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott környezeti hatásvizsgálat kötelezettségének megsértésével megadott engedéllyel szembeni keresetindítási határidőt, főszabály szerint és feltéve, hogy az egyenértékűség elvét betartják, nem ellentétes az, ha az érintett tagállam a 2000. évi UVP-G-nek a 46. §-a (20) bekezdésének 4. pontjában hivatkozott 3. cikkének (6) bekezdésében megállapítottakhoz hasonlóan hároméves keresetindítási határidőt állapít meg.

43 Mindazonáltal nem lenne összeegyeztethető ezzel az irányelvvel egy olyan nemzeti rendelkezés, amelyből az következne – amelynek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata –, hogy azok a projektek, amelyek engedélye a nemzeti jogszabályban meghatározott keresetindítási határidő lejárta miatt már nem képezheti közvetlen kereset tárgyát, a környezeti hatásvizsgálat kötelezettsége szempontjából egész egyszerűen jogszerűen engedélyezettnek minősülnek.

44 Amint azt a főtanácsnok az indítványának 42–44. pontjában lényegében megjegyezte, a 85/337 irányelvvel már önmagában ellentétes egy ilyen rendelkezése, nemcsak azért, mert azzal a joghatással bír, hogy az illetékes hatóságokat felmenti annak kötelezettsége alól, hogy figyelembe vegyék azt, hogy ezt az irányelv értelmében vett projektet környezeti hatásvizsgálat elvégzése nélkül valósították meg, és hogy gondoskodjanak arról, hogy amennyiben a projekthez kapcsolódó fizikai munkálatok vagy beavatkozások szükségessé teszik a későbbi engedélyezést, ezt a hatásvizsgálatot elvégezzék (lásd ebben az értelemben: 2011. március 17-i Brussels Hoofdstedelijk Gewest és társai ítélet, C-275/09, EU:C:2011:154, 37. pont).

45 Ezenkívül a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a tagállamok kötelesek megtéríteni valamennyi, a környezeti hatásvizsgálat elvégzésének elmulasztásával okozott kárt (2004. január 7-i Wells-ítélet, C-201/02, EU:C:2004:12, 66. pont).

46 Ennek érdekében a nemzeti hatóságok kötelesek megtenni minden általános vagy egyedi intézkedést ahhoz, hogy orvosolják ezt a mulasztást (2004. január 7-i Wells-ítélet, C-201/02, EU:C:2004:12, 68. pont).

47 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy bár egy ilyen kártérítési kereset feltételei, és különösen annak feltételei, hogy minden jogellenes magatartás felróhatónak tekinthető-e, illetve az okozati összefüggés megállapításának feltételei az uniós jogi rendelkezések hiányában a nemzeti jog hatálya alá tartoznak, és bár egy ilyen kereset – amint az a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik – az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartásával egy adott határidőn belül indítható, megállapítható, hogy e keresetindítási jogot a tényleges érvényesülés elve értelmében észszerű feltételek mellett kell tudni érvényesíteni.

48 A fentiekből az következik, hogy amennyiben valamely nemzeti rendelkezés értelmében az adott határidő lejártát követően semmiféle kártérítési kereset nem indítható a 85/337 irányelv 2. cikke (1) bekezdésében meghatározott környezeti hatásvizsgálati kötelezettség megsértése miatt, jóllehet a kártérítési kereset benyújtására a nemzeti jog értelmében nyitva álló határidő még nem járt le, éppen ezért összeegyeztethetetlen az uniós joggal.

49 Következésképpen a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem zárja ki az irányelv hatálya alól az olyan jogszabályi rendelkezésben meghatározott projektet, mint amelyről az alapügyben szó van, amelynek értelmében a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség megsértésével hozott határozat tárgyát képező azon projektet, amely esetében lejárt az érvénytelenné nyilvánítás iránti kereset megindítására nyitva álló határidő, jogszerűen engedélyezettnek kell tekinteni. Az uniós joggal ellentétes az azt előíró jogszabályi rendelkezés, hogy az ilyen projekt esetében az előzetes környezeti hatásvizsgálatot elvégzettnek kell tekinteni.

A költségekről

50 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az 1997. március-3-i 97/11/EK tanácsi irányelvvel módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem zárja ki az irányelv hatálya alól az olyan jogszabályi rendelkezésben meghatározott projektet, mint amelyről az alapügyben szó van, amelynek értelmében a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség megsértésével hozott határozat tárgyát képező azon projektet, amely esetében lejárt az érvénytelenné nyilvánítás iránti kereset megindítására nyitva álló határidő, jogszerűen engedélyezettnek kell tekinteni. Az uniós joggal ellentétes az azt előíró jogszabályi rendelkezés, hogy az ilyen projekt esetében az előzetes környezeti hatásvizsgálatot elvégzettnek kell tekinteni.

Aláírások